

Vlaamse Ardennen 2023

Vrijdag 21 april

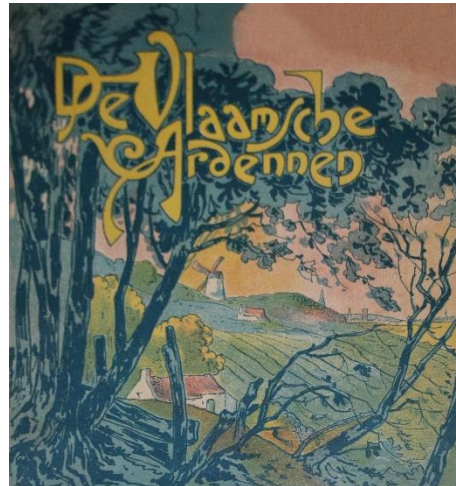
Dit weekend zakt de NKBV-wandelclub af naar de Vlaamse Ardennen in het zuiden van de Belgische provincie Oost-Vlaanderen. Ik kan natuurlijk proberen een leuke beschrijving te geven van de Vlaamse Ardennen of domweg iets kopiëren uit Wikipedia, maar de beschrijving van schrijver en overtuigd Vlaming Omer Wattez uit 1889 is mooier en dekt volledig de lading.

---

*“O, mijn schoon land, met uw wijde
horizonten; land van heuvels en dalen,
waar ge tien, twaalf dorpen in één dag te
voet kunt bezoeken, van het ene naar het
andere gaan langs veldwegeltjes die
klimmen en dalen; waar ge vanop een
hoogte wel twintig dorpen ziet liggen,
met hun kerktorens en huizen en
hofsteden en boomgaarden.”*

Omer Wattez, 1889

Maar vooraleer je kunt wandelen gaan, moet je eerst daar zien te komen...en dat valt niet mee.

Terwijl we voetje voor voetje, als je dat zo kunt zeggen, langzaam richting afslag Kruibeke kruipen is mijn humeur tot ver beneden het vriespunt gedaald, ondanks de aangename temperatuur in de auto. In mijn leven heb ik al heel wat files meegemaakt, maar deze monsterfile net na Antwerpen, is een nieuw dieptepunt in die ervaring. In vier uur tijd leggen we welgeteld één kilometer af. Berusting is niet mijn sterkste kant, maar gelukkig rijdt Piet met mij mee die de rust zelve is. We komen er wel, alleen wat later. Dat wat later is jammer genoeg zoveel dat we de voor vandaag geplande wandeltocht niet meer mee kunnen lopen. De anderen zijn uren geleden al vertrokken en als wij aankomen in Hillegem zijn zij al weer bijna terug. We besluiten toch nog het staartstukje van de tocht te lopen. Al is het maar om de benen te strekken die na een vijf uur verkrampde houding in de auto ook wel een keer willen bewegen.

We zijn nog geen kilometer onderweg of we lopen Henk en Marga tegen het lijf. Zij hebben ook het staartstukje gelopen en zijn bijna klaar met de wandeling. De route loopt door de dorpen Hillegem en Oombergen en verder langs bospaden en veldwegen en op sommige stukken dwars over akkers. Al snel komen we bij een historisch punt met het Calvariekruis van Cotthem – een Latijns kruis geplaatst op een standaard – en daarnaast de reconstructie van een Romeinse mijlpaal. Men vermoedt dat hier tweeduizend jaar geleden een Romeinse heirbaan liep, de Via Belgica, wat de belangrijkste Romeinse heerweg in de Lage Landen was, gelegen tussen Boulogne-sur-Mer aan de Atlantische kust en Keulen aan de Rijn. Aan het einde van de route naderen we Oombergen waar de gotische Sint-Martinuskerk indrukwekkend boven ons uit torent vanaf het

laag gelegen tegelpad. Al bij al een mooie tocht die de herinnering aan de deprimerende file doet vergeten.

In Zarlardinge bij Ann thuis is het een prettig weerzien van de wandelclub. We eten samen en wisselen onze wederwaardigheden van de dag uit. We zijn niet de enige die lang in de file hebben gestaan. Terwijl we binnen zitten te kletsen breekt een serieuze onweersbui los. Eén bliksemschicht slaat met een enorme dreun vlakbij¹ in waarvan de lamp aan het plafond gaat slingeren.

Zodra de onweersbui voorbij is getrokken en we klaar zijn met eten, gaan we op pad voor een avondwandeling langs de drie dingen: Zarlardinge, Goeferdinge en Deftinge. Wat de suffix -dinge of -tinge betekent kan ik niet vinden, dus ook niet wat het historische verband is tussen de dorpjes. Wel vind ik dat ze al heel lang bestaan. Deftinge gaat terug tot het jaar 1000.

In het eerste stukje van de tocht volgen we een deel van de kunstroute biZAR. Op de website van wandelen in de Vlaamse Ardennen lees ik hierover: "Geïnspireerd door het landschap plaatsen kunstenaars gedurende vier maanden tijdelijk werk. Natuur en kunst versterken elkaar en zorgen voor een originele wandelbeleving." We zien onder andere:

De Wachter van Claude Dendauw

Naar het wezen van de bij, kan kunst de bij redden? van Jef Wijnants

De wind waait van Lieve Depessemier

Een Ogen-blik in het groen van Sonia Haentjens

De Kapel van het Muizenhol in Deftinge vraagt ons uit te rusten en onze daden te bezinnen. Maar we hebben geen tijd. Onbezonnen gaan we verder, en naarmate we verder komen wordt het almaar donkerder tot het pad geen pad meer is en we hopeloos vastlopen in weilanden met hoog nat gras, brede sloten en hoog prikkeldraad. Met de nodige halsbrekende toeren en vooral natte voeten weten we ons uiteindelijk uit de hachelijke situatie te redden. Maar het was niet tevergeefs: we hebben kunnen genieten van de ondergaande zon en de opkomende sterrenhemel met een prominente rol voor de planeet Venus.

---

¹ Voor de nerds onder ons: op 2 à 3 seconden x 343 m/s = 686 tot 1.029 meter afstand.

Terug bij Ann krijgen we een 'Mattentaart' voorgeschoteld. De mattentaart is een typisch gebak uit de streek van Geraardsbergen. Het heeft zelfs een door de Europese Unie geografisch beschermde status. Met 'matten' bedoelt men niet op de vuist gaan, of vloerbedekkingen, of de glans ervan af halen, maar gestremde melk, het voornaamste bestanddeel van mattentaarten. Het taartje is zo groot als een flinke soepkom, wat de maag behoorlijk vult. Morgen moeten we heel wat kilometers lopen om die te verbranden.

Dan is het tijd om in de tent te duiken, maar niet voordat ik eerst nog een blik op de sterrenhemel met al zijn pracht heb geworpen.

Zaterdag 22 april

De route die Henk voor ons heeft uitgestippeld voert langs de taalgrens tussen de provincies Oost-Vlaanderen en Henegouwen. De route heeft dan ook de toepasselijke maar saaie naam 'Taalgrenswandeling'. 'Daslooktocht' of 'Door blubber en modder' zou echter beter passen. De eerste naam slaat op het plantje dat we heel veel hebben gezien en de andere op de substantie waar we vandaag veel doorheen hebben moeten ploeteren.

Aan het begin lopen we langs een huis waar een gigantisch zwaard in de grond is gestoken. Excalibur is er een kaasprikkertje bij. Waarschijnlijk hoort het kunstwerk bij de kunstroute biZAR.

Ondanks de regen die aan het einde van de ochtend met bakken uit de lucht komt zetten, valt er volop te genieten van het fraaie landschap met zijn glooiende heuvels. Tussen de weilanden en akkerlanden lopen smalle paadjes met soms aan weerskanten prikkeldraad. De regen heeft paadjes modderig gemaakt. Af en toe is het glibberen en glijden. Met de pindraad aan weerskanten wil je hier niet vallen. Nu het voorjaar weer is begonnen mag het vee ook weer naar buiten. Voornamelijk pinken die,

nieuwsgierig als ze zijn, komen kijken wat wij aan het doen zijn.

Het is een uitdaging de vele plantjes die we zien te determineren. We zien paarse schubwortel, Italiaanse aronskelk, boshyacint, maar het plantje dat de meeste indruk maakt is natuurlijk de daslook. Dit knolplantje woekert hier in alle bossen. Henk vertelt dat je de bladeren kunt eten en even later loopt iedereen op een blad te kauwen. De bladeren hebben een frisse scherpe smaak die doet denken aan bieslook en knoflook.

In het Livierenbos, of eigenlijk het Bois de la Louvière, we zijn per slot van rekening in Henegouwen, lopen we een kilometer over een kaarsrechte dijk. Het is de Trimaarzate, het talud van de voormalige mijnwerkersspoorlijn 82. Hier is het reliëf van de Vlaamse Ardennen goed merkbaar: steile valleiwanden, glooiende heuvels en diep ingesneden beekdalen.

Soms ontdekken we tijdens het wandelen ongekend talent bij een tochtgenoot. We hebben een heuse Doctor Dolittle in ons midden. Er ontstaat een drukke conversatie tussen genoemd persoon en een clubje kalkoenen bij een boerderij. De inhoud van het gesprek ontgaat ons, maar ze hebben elkaar heel wat te vertellen! Overigens had dezelfde persoon dit talent gisteren ook al ingezet voor een stevige woordenwisseling met een hond.

Uiteraard komen we in dit katholieke land langs talloze kapelletjes. De meeste zijn niet zo interessant: heilig-hart-beeldjes, devoot kijkende madonna's, kruisbeeldjes en andere heiligen van gips. Maar de Pijkskapel is wel heel bijzonder. Of eigenlijk, wat er van over is. Een ruim tweehonderd jaar oude taxus buigt zich over de resterende fundamenten en vloer van de kapel. De kapel werd opgericht door drie Everbeekse soldaten die in het leger van Napoleon Bonaparte het Russische leger in 1812 versloeg. Zij beloofden de kapel te bouwen als zij na de doorstane kou, honger en ontreddering heelhuids thuis zouden geraken. De kapel kreeg de naam Notre-Dame-de-la-Paix, wat in de volksmond 'Pijkskapel' werd. Nog niet zo lang geleden werd de muur van de kapel hersteld en een monument van Peter Jacquemyn geplaatst, dat het verhaal van de Everbekenaren illustreert.

En weer ploeteren we voort door de modder. Gelukkig regent het niet meer. 'n Mens kan zich afvragen wat nou de lol is van al dit gezwoeg door centimeters dikke drab. Ik wou dat ik het wist. Is het stoerdoenerij? Doorzettingsvermogen? Nihilisme? Masochisme? Geen idee. Terug thuis leggen we de natte schoenen, sokken en broeken te drogen in het zonnetje. Jawel, zijn we klaar met wandelen, gaat de zon schijnen. Maar wel lekker warm, even in het zonnetje zitten.

's Avonds maken we nog een wandeling naar Everbeek om in 't Fameus Verleden van een goed avondmaal te genieten. Helaas laat een beetje onhandige manoeuvre van de serveerster Paul op onaangename wijze genieten van een gloeiendhete espresso op een plek waar die niet hoort te komen. Vele sorry's en een theedoek met ijs moeten de pijn verzachten, maar verdere meelevendheid of compensatie blijft achterwege. Jammer, jammer, jammer. Gelukkig bederft het niet de onderlinge sfeer. Op de terugweg zijn we getuige van een prachtige samenstand van Venus en de wassende maan in zijn eerste kwartier; een bijna romantisch tafereel. "Causa Nostrae Laetitiae" schiet het door mijn hoofd. Nee hoor, ik ken geen woord Latijn, maar de tekst heb ik vandaag in de Trimpontkapel gelezen met de Nederlandse vertaling ernaast: "Wat is de oorzaak onzer blijdschap?" Nou, dat dus!

Zondag 23 april

Het belooft een mooie dag te worden want de vogeltjes fluiten vrolijk en de lucht is bijna strak blauw. Buienradar belooft dat echter niet! Vanaf elf uur krijgen we regen, daarna nog wat meer regen en tot slot een afsluitend buitje... zucht. We gaan het zien. We laten ons in ieder geval niet uit het veld slaan. Uiteindelijk valt het alles mee. We hebben vooral mooi weer met af en toe een druppel. Het mag geen naam hebben. Regenvoorspellers zijn net zo betrouwbaar als regendansers.

Maar genoeg over het weer. Onze tochtleider heeft weer een prachtige route voor ons uitgezocht: De Zwalmvallei. Net buiten Sint-Maria-Oudenhove komen we een bijzonder kruisbeeld tegen dat of het slachtoffer is geworden van vandalisme of het product van een lokale streetart artiest. Het niet passende kruisbeeld op een graffiti achtergrond met de tekst 'God, waar is Jezus?', is in ieder geval stof tot verwondering.

Vandaag komen we meer wandelaars tegen dan gisteren. Eén groep komen we geloof ik wel vier keer tegen. Halverwege de route aan de loop van de Zwalm nemen we pauze bij de watermolen Boembekemolen. Studenten van de universiteit Gent verkopen hier lokale plantjes, waaronder natuurlijk ook de daslook. Ze vertellen dat ze bezig zijn met een project om monoculture weilanden om te vormen tot grotere biodiversiteit.

Door de Zwalmvallei lopen we langs het Wardpad die men heeft verrijkt met een gedichtje van Toon Hermans:

---

*leven leer je door het leven niet te dwingen
er is geluk, gewoon geluk voor iedereen
het verschuilt zich vaak in hele kleine dingen
als je al te groot bent, kijk j'er overheen*

Inderdaad, vergeet niet te kijken naar al dat moois om je heen en leer het ook te 'zien'.

Terug in Sint-Maria-Oudenhove nemen we een afzakkertje in het rockcafé De Vliegende Schotel. Hier is de klok stilgevallen in de jaren 80. Op een scherm zien we MTV met videoclippen van Duran Duran, ZZ Top, U2. Posters en vlaggen van inmiddels bejaarde popidolen sieren plafond en muren. Binnen mag niet gerookt worden, maar het ruikt er wel naar sigarettenrook. Misschien hebben ze dat in

spraakbussen om het authentieke sfeertje van de jaren 80 zo veel mogelijk te benaderen. Het is in ieder geval één al gezelligheid, zeker nadat wij zijn binnengekomen. Om onduidelijke redenen worden we ook nog eens getraakteerd op kersenvlaai. Waar maak je dat nog mee?

Dan is het moment van afscheid aangebroken. De wens en hoop wordt uitgesproken elkaar snel weer te zien. Met zo'n fijne groep mensen duurt dat meestal niet zo heel lang.

Tot de volgende wandeling

Frank van der Zande

